یادداشت

لزوم نگاه همه‌جانبه به اعتیاد زنان

اسدالله افشار

● **یکم)** اعتیاد زنـان در دنیا مسـئله‌ای پیچیده و چندوجهی اسـت؛ اما می‌توان به تعمیماتی درباره قانونمندی‌هـای آن بـا تاکید بر اعتیاد زنان رسـید. نگاه همه‌جانبه به اعتیاد زنان در کنار سـایر مسائل انسانی- اجتماعی برای شـناخت و ارزیابی کارآمد آن لازم و واجب است. نکته قابل‌توجهی که باید به آن اشاره داشت این است که الگوهای معتادشدن و مصـرف مواد مخدر و ترک اعتیاد برای زنان و مردان فرق می‌کند و این عامل بر طبقه و قومیت و اشتغال و تحصیلات زنان و مردان بار می‌شـود؛ به‌طورمثال مـردان برای تفریح، فـرار از واقعیت‌هـای پذیرش مسـئولیت‌هایی کـه در زندگی بر دوش داشـته یا شکست‌هایی که در طول زندگی برایشان حادث شده و خارج از طاقت، حد و توان روحی‌شـان بوده است و همچنین برای کسـب لذت جنسی بیشتر به اعتیاد روی می‌آورند تا زنانی که عمدتا از روی غم و غصه و نرسیدن به آرزوهایشان به این کار مبادرت می‌ورزند.

دوم) اعتیـاد زمانی کـه متوجه زنان می‌شـود، بر مصائب ایشـان می‌افزاید و وابسـتگی خانوادگی و اقتصادی آنان را به مردان بیشتر می‌کند. اعتیاد زنان گستره وسـیعی از استعمال سـیگار و الکل تا مواد مخدر و روان‌گردان‌ها را شامل می‌شود و غالبا با قمار و تن‌فروشـی و انحرافات دیگری همراه است. همه این انحرافات از ارزش و وزن برابر برخوردار نیستند و به طور یکسان شامل حال زنانی از طبقات، فرهنگ‌ها، قومیت‌ها و ملیت‌های مختلف نمی‌شوند و برچسب انحرافی مساوی نمی‌خورند و توزیع زنان معتاد نیز در گستره تاریخ و جغرافیای جوامع، ثابت و یکدست نمی‌نماید. به این نکته مهم که در همین زمینه است و حقیقتی را بیان می‌کند خوب است توجهی داشته باشیم و آن این موضوع است که در قرن ۱۹ میلادی اکثریت معتادان به مورفین و تریاک در آمریکا، زنانی از طبقات اقتصادی- اجتماعی و مناطق شـهری و روسـتایی بودند یا در سال ۲۰۰۱ میلادی بنا بر برآورد «مرکز ملی اعتیاد و سـوءمصرف مواد مخدر»، چهار میلیون و ۵۰۰ هزار زن در آمریکا معتاد به الکل، سه میلیون و ۵۰۰ هزار گرفتار سوءاستفاده مواد مخدر و سـه میلیون و صد هزار نفر نیز مصرف‌کننده منظم مواد مخدر بوده‌اند.

سـوم) زنان یـا در همراهی بـا پدر و همسـر و گاه رئیـس و کارفرمـا یا حادث‌شـدن طلاق از همسـر معتـاد و گاهی حتی غیرمعتاد و همچنین دوسـتان ناباب به اعتیاد گرایش پیدا می‌کنند. پرواضح اسـت طرد و حاشیه‌ای‌شـدن زنان معتاد بیـش از مردان مخاطره‌آمیز اسـت؛ زیرا این زنان به‌ویژه به واسـطه شـرم‌آمیزبودن کارتن‌خوابـی و خیابان‌گردی، جنس دوم یا جذب محلات بدنام شـده یا در جست‌وجوی سـرپناه بـه تن‌فروشـی و معاونـت در ایـن طریق می‌پردازند. هزینه اعتیاد زنان به واسطه نقش آنان در بازتولید نسل و فرزندپروری حتی بیش از مردان است و جامعـه را متحمل سـرمایه‌گذاری‌های کلان برای نگهداری و تربیت ایـن فرزندان یا در غیر این صورت تأمین نیـرو و تجهیزات و فضا و امکانات برای کنترل نابهنجاری رفتاری محتمل آنان در آینده خواهد کرد.

چهارم) وجـود و دسترسـی به مراکز تـرک اعتیاد نه‌تنهـا برای زنـان و مردان که بسـته بـه منطقه سکونت و امکانات مالی و تحصیلات و طبقه و حتی داوطلب‌بودن خود زنان برای این کار نیز فرق دارد و باورهای عمومی در نبود چنین امکانی ممکن است اعتیاد را مقدر و درمانش را تابع مشیت انگارد...

ادامه در صفحه ۱۳

عکس: لاله خواجویی، مهر

با ممنوعیت تولید و تسهیل واردات ام‌دی‌اف از کشورهای دیگر انجام خواهد شد

واردات آب و چوب مجازی به جای غارت جنگل‌ها

یوسف حسینعلی‌زاده

تولید هر کالایی در راسـتای تأمین نیازهای مشروع مردم ارزشمند است، امـا اگر تولیـد یک کالای به‌خصوص بـه هر دلیلی روی منابع پایه اثر سـوء گذاشته و پایداری سایر عوامل تولید وابسته به منابع پایه را به مخاطره بیندازد، طبیعی است که تجدید نظر در کم‌وکیف تولید آن کالای به‌خصوص ضرورتی انکارناپذیر و نوعی کمک به رونق تولید است. در تولید، آن مثَلِ معروف «حرف مرد یکی اسـت» جایگاهـی ندارد. اتفاقا در یکـی از جاهایی که تغییر حرف مرد نشـان نبوغ و بلوغ مرد اسـت، در تولید است. بی‌شک استمرار تولید هر کالایی مشروط به سـازگاری با پایداری منابع طبیعی تجدیدشونده هر کشور است. بنابراین حفظ منابع جنگلی، مرتعی، آب، خاک و هوا و هر آنچه در این منابع یافت شود، فی‌نفسه تولید برتر است. چراکه هر درخت به عنوان عضوی از منابع طبیعی تجدیدشـونده به تنهایی یک کارخانه تولید اکسیژن و حامی تولید آب و خاک و منشـأ خیرات و برکات بی‌شـماری اسـت که عدم حضور هرکدام به مثابه عدم زندگی اسـت. یکی از تولیداتی که مدتی است از طرف بخشـی از فعالان صنایع سلولزی و دوستداران محیط زیست و منابع طبیعی تجدیدشـونده کشور با اما و اگرهایی مواجه شـده، تولید اوراق فشرده چوبی خام، به بیان آشناتر «ام‌دی‌اف» است.

ام‌دی‌اف درگذر تولید

به روایت آمار سـال ۱۳۹۷ سالانه حدود یک‌میلیون‌و ۴۰۰ هزار مترمکعب ام‌دی‌اف در کشـور تولید می‌شود. برای تولید هر مترمکعب ام‌دی‌اف خام به حدود هـزارو ۴۰۰ کیلوگرم معادل ۲/۲ مترمکعب چوب خام از نوع جنگلی، باغی یا از گونه‌های زراعت چوب با قطر بالای ۱۰ سـانتی‌متر (گرده بینه) نیاز است. به عبارتی سالانه حدود سه‌میلیون‌و صد هزار (۳،۱۰۰،۰۰۰) مترمکعب، معادل حدود دو میلیون تن چوب کشور خوراک این صنعت است. کارشناسان این نوع مصرف چـوب را، نوعی ازبین‌رفتن چـوب و تهدیدی برای جنگل‌ها می‌انگارند. چراکه این اعداد شـاید در کشـوری مانند روسـیه با بیش از ۷/۷ میلیون کیلومتر مربع جنگل تولیدی و صنعتی هیچ تعجبی نداشـته باشـد، اما در کشـوری چون ایران، با کمتر از فقـط دو میلیون هکتار جنگل تاریخی، حفاظتـی و تولیدی، آن هم روی نوار خشـک کره زمیـن، تکان‌دهنده و یک فاجعه اسـت. از همـه مهم‌تر اینکه اگر چوب اسـتحصالی از جنگل را جزء ۲۵ درصد ارزش تجاری جنگل حسـاب کنیم در واقع با برداشـت هر مقدار چوب از جنگل ۷۵ درصد ارزش غیرتجاری آن مقدار چوب جنگلی که انسان توان قیمت‌گذاری بر آن ندارد از دسـت مـی‌رود. از اینجا می‌فهمیم که چرا دولت سـوئیس به کشـاورزان خود می‌گوید: دولت حاضر است پول درآمد زراعی یک‌سـاله زمین کشاورز را براسـاس نوع زراعتش یک‌جا پرداخت کند، در عوض کشـاورز متعهد شـود زمین زراعی خود را با کاشت هر نوع گیاهی حتی با شبدر سبز نگه دارد. در واقع توجه دولت سوئیس به ارزش غیرتجاری سـبزماندن زمین اسـت تا به ارزش بازاری. برای اینکه ارزش تجاری زمین را می‌تـوان با واردات جبران کـرد ولی ارزش غیربازاری زمیـن را هرگز. به‌طور معمول ارزش یک هکتار زمین جنگلی ۱۱ برابر زمین زراعی و ارزش یک هکتار زمین مرتعی سه برابر ارزش زمین زراعی همان منطقه برآورد شده است. این ارقام علی‌رغم رشد مهندسـی محاسبات ارزش‌گذاری در نوسان است اما به حقیقت نزدیک هسـتند. بنابراین با جمع تمام دلایل به‌راحتی نمی‌توان تولید ام‌دی‌اف در ایـران را تولید اقتصادی نامید. بلکه عنوان غارت خاموش منابع تولید چوب از جمله جنگل در سکوت، برازنده‌تر است، زیرا نقش منابع تولید چوب به‌خصوص جنگل‌ها، از هر نوعی و در هر مکانی باشـد، به تولید چوب محدود نشده بلکه باید نقش حیاتی درختان جنگل را در تولید اکسیژن، حفظ منابع آبی، تولید و حفظ خاک، جلوگیری از سـیل و رانش زمین، تصفیه هوا و صدها نقش ناشناخته دیگرش جست‌وجو کرد.

مصرف آب و ام‌دی‌اف

برآوردهای کارشناسـی می‌گویند: در فرایند تولید یک مترمکعب ام‌دی‌اف هزار لیتر آب مصرف می‌شـود. این مقدار آب مصرفی سـوای آن مقدار آبی اسـت که برای تولید هزارو ۴۰۰ کیلوگرم چوب در عرصه مصرف شده است. براسـاس مطالعات برای تولید یک مترمکعب چوب حدود هزار مترمکعب آب مصرف می‌شـود؛ با این حسـاب سرانگشـتی برای تولید چوب خام یک مترمکعـب ام‌دی‌اف حدود دوهزارو ۲۰۰ مترمکعـب آب آزاد طبیعت یا آب زراعی مصرف شـده اسـت. از این رو تولید ام‌دی‌اف در ایـران یادآور تولید و صادرات هندوانه در کشـور اسـت که با صادرات ۵۰۰ هزار تن هندوانه برابر حجم آب سـد کرج، آب مجازی از کشور خارج می‌شود. بر اساس آمار فائو با آب مصرفی تولید یک کیلوگرم چوب می‌توان حداقل دو کیلوگرم مواد غذایی از جمله گندم تولید کرد.

مدافعان و منتقدان تولید ام‌دی‌اف در ایران

مدافعـان تولید ام‌دی‌اف در ایـران همچنان‌که انتظار مـی‌رود، موضوع اشـتغال را مطرح می‌کنند. بنا بر آمار موجود صنایع تولیدکننده اوراق فشرده چوبـی خام در ایـران حداکثر چهار هـزار نفر را بـه کار گرفته‌اند. همچنین می‌گویند کارخانجات تولید اوراق فشـرده چوبی خـام در ایران از چوب‌های باغی و زراعت چوب استفاده می‌کنند و کاری به چوب جنگلی ندارند.

اما منتقدان تولید ام‌دی‌اف در ایران چه نظری دارند؟

این گروه می‌گویند: اگرچه حمایت از صنایع سـلولزی برای ایجاد اشتغال اهمیـت دارد، اما گزینه اشـتغال را دفاعیـه قابل قبولی بـرای تولید اوراق فشرده چوبی خام در ایران نمی‌دانند، بلکه معتقدند حمایت از صنایع میانی روکش‌های مصنوعی اوراق فشـرده چوبی با حداقل ۲۴ هزار نفر پرسـنل و صنایع پایین‌دسـتی به‌خصوص تولیدکنندگان مبلمان خانگی و اداری بالای ۲۰۰ هزار نفر می‌تواند بدون کوچک‌ترین مشـکلات زیسـت‌محیطی سـهم بالایی در اشـتغال‌زایی ایفا کند. درباره تأمین چوب می‌گویند اولا به‌هیچ‌وجه چوب‌های سرشاخه باغی به دلیل مشکلات فنی در این صنعت کارایی ندارند. دوم اینکه زراعت چوب هم قادر به تأمین چوب مورد نیاز این صنایع نیسـت. اصولا زراعت چوب با محاسـبه هزینه‌ها و نهاده‌ها از نظر کاشـت، داشـت، برداشـت و تقطیـع در این صنعت صرفـه اقتصادی نـدارد. از طرفی بنا به گواهی آمار گمـرکات میزان چوب خام وارداتی این کارخانه‌ها با میزان چوب مصرفشان هیچ تطابقی ندارد. از همه مهم‌تر این کارخانه‌ها طبق مفاد مندرج در مجوزهای تأسیس و پروانه‌های بهره‌برداری متعهد هستند مواد خام اولیه خود را از محل چوب‌های باغی، زراعت چوب و واردات چوب خام تأمین کنند.

چه باید کرد؟

اگرچـه ام‌دی‌اف محصولـی بـرای رفع نیازهای اولیه انسـان نیسـت، به‌هرترتیب با ذوق و سـلیقه مصرف‌کنندگان گره خـورده و در دل‌ها جا پیدا کرده اسـت. کسی هم درصدد منع مردم از مصرف این کالا نیست؛ بنابراین با توجه به آنچه اشـاره شـد، بهترین راه برای حفظ حیات این صنعت در ایران واردات چوب خام و اوراق فشـرده چوبی خام است. با واردات هر مترمکعب ام‌دی‌اف خـام با ارزش افزوده پایین ۱۴۰۰ کیلوگرم چوب مجازی و هزار لیتر آب مجازی وارد کشور می‌شود. تولید ام‌دی‌اف با استفاده از مواد خام وارداتی را می‌توان در گروه تولید سـالم قرار داد. تولید سالم تولیدی است که سلامت انسـان‌ها و موجودات زنده و پایداری طبیعت به‌ویژه جنگل‌ها را به مخاطره نیندازد. اصولا جـا دارد دولت کارخانه‌های تولید ام‌دی‌اف را وادار به واردات چوب خام و اوراق فشـرده چوبی خام کند. بـرای اینکه اگر این کارخانه‌های چوب سهل‌الوصول ارزان می‌خواهند مردم هم می‌خواهند نفس بکشند.

فرصت‌ها را از دست ندهیم

به هر حال سـرمایه‌گذارانی با درک تقاضای بازار، کارخانه‌هایی را تأسیس کرده‌انـد. به نظر می‌رسـد به‌دلیل اسـتمرار تولید، خود را به جـاده واردات اوراق فشـرده چوبی خام یا چوب خام بیندازند. خوشبختانه نزدیکی ایران به روسیه، بزرگ‌ترین کشور تولیدکننده و صادرکننده چوب و وجود همکاری‌های تجاری سـازنده فرصت طلایـی را فراهم کرده است.گذشـته از اینها از اواخر قرن بیسـتم هرچه آگاهی، حساسیت و عزم کشورها برای حفظ محیط زیست فزونی می‌یابد برای شکار فرصت‌های واردات مواد خام از جمله چوب تلاش مضاعف دارند. با التزام به واردات چوب خام یا فراورده‌های خام آن، مشکلات توسعه این کارخانه‌ها هم در هر نقطه از کشور برطرف خواهد شد. تلاش کنیم حداقل برای جبران صادرات فله‌ای و خام چندین محصول ارزشمند با کمترین قیمت‌ها، به واردات چوب خام و فراورده‌های آن مبادرت ورزیم و طعم ارزش افزوده را به صنعت بچشـانیم. اگرچه واردات تمـام مواد خام دنیا نمی‌تواند جبران خسـارت صـادرات خام یک قلم سـقز درختان بنه زاگـرس را بدهد؛ صادرات خام مـواد معدنی، زعفران چه و چه بماند. به قول یکی از متفکران که می‌گوید فروش آب در بیابان گرم ماسه‌زار هنر نیست؛ هنر آن است که آنجا ماسه بفروشی. در جمع‌آوری و صادرات فله‌ای خام عصاره طبیعت کشور به غیر از خیانت و تنبلی بوی هیچ هنری به مشام نمی‌رسد. قرن بیست‌ویکم قرن کاهش منابع است. این همه فشار تحریم و جنگ روانی با تریلیاردها دلار هزینه به‌دلیل رسـیدن به منابع حیاتی است. نهایتا اینکه حمایت از صنایع سلولزی، به‌ویژه صنایع واردکننده چوب خام و اوراق فشرده چوبی خام نوعی همراهی و هم‌صدایی آشکار برای پایداری محیط زیست و جنگل‌های کشور است.

حقوق حیوانات

روان‌پریشی حیوانات باغ‌وحش رنج ابدی حیوانات دربند

سپهر سلیمی

● حتما حیواناتـی را دیده‌اید که در باغ‌وحش‌ها بی‌اختیـار حـرکات تکـراری انجـام می‌دهنـد. زوکوزیـس Zoochosis یا «روان‌پریشـی حیوانات باغ‌وحش»، یکی از شـایع‌ترین اختـلالات رفتاری و روانـی در حیوانات محبوس در اسـارت اسـت. این مسـئله در اثر اسـترس، افسردگی و بداخلاقی با حیوانات حبس‌شـده ایجاد می شـود؛ حرکات کلیشـه‌ای و تکراری در قفس، چرخیدن، استفراغ، گشت و گذار تکراری، بازی‌کردن و خوردن مدفوع، گازگرفتن یا لیـس‌زدن میله‌های قفس، تمیزکردن بیـش از حـد و گاهـی رفتارهایی که به آسـیب بـه حیـوان منجر می‌شـود، از جملـه علائم این مشـکل اسـت. همچنین در مواردی این اختلال با بی‌اشتهایی همراه اسـت. این رفتار برای نخستین بار در سـال ۱۹۹۲ میلادی از سـوی بیل تراورس، مؤسـس یکی از سـازمان‌های حفاظـت از حیات وحش، شناسایی شد.

ایـن اختـلال در حیوانـات با ضریب هوشـی بـالا مثل میمون‌ها و دلفین‌هـا در زمان جدایی از طبیعت و خانواده خود به‌مراتب شـدیدتر است. گریه‌های پرتکرار گوریل‌های محبوس در اسـارت از جمله این موارد اسـت. همچنین حیواناتی که در محیط طبیعی رفتاری اجتماعی دارند، بیشـتر درگیر این اختلال می‌شـوند. برخی از این حیوانات نیمی از عمر خود در اسارت را به انجام رفتارهای کلیشـه‌ای مرتبـط بـا «روان‌پریشـی حیوانـات باغ‌وحش» می‌گذرانند.

در طبیعت حیوانات با دراختیارداشـتن فضای مناسـب در تعامـل با هم‌گونه‌های خـود و دیگر حیوانات هسـتند. به‌راحتی حرکت می‌کنند، بازی می‌کنند، شـکار می‌کنند، از سـوی دیگر حیوانات مـورد تهدید قـرار می‌گیرند و به اشـکال مختلف انـرژی خود را تخلیه می‌کنند اما در فضای بسـته قفس‌هـا چنین فرصتی بـرای آنها وجـود ندارد. قفس‌هـای باغ‌وحـش نه‌فقط هیچ شـباهتی با محیط طبیعـی حیوانات ندارد کـه گاهی چندین هزار برابر کوچک‌تر از فضای مورد نیاز آنهاسـت. تطابق‌نداشتن شرایط آب و هوایی با زیستگاه اصلی حیوانات، می‌تواند یکی دیگر از عوامل اسـترس‌زا باشـد. حیوانات میلیون‌ها سال برای چنین رفتاری تکامل یافته‌اند و حضورشـان در قفس باعث آزار روحی و اسـترس می‌شـود. روان‌پریشی حیوانات باغ‌وحش در همه باغ‌وحش‌های دنیا وجود دارد، هیچ باغ‌وحشـی نمی‌تواند ادعا کند چنین موردی در آنجـا وجود نـدارد؛ یک رنـج و درد ابدی برای حیوانات اسیر.

برای کاهش اثـرات زوکوزیس می‌توان اقداماتی نظیر ایجاد شـرایط طبیعی حداکثری، پیچیده‌کردن محل نگهداری حیوانات، بزرگ‌کردن محل نگهداری، ایجـاد تغییر در نحوه غذادادن به شـکلی که زمان بیشـتری طول بکشد و نصب اسباب‌بازی انجام داد. هر چند این اقدامات در نهایت موقتی است.

حامیان حقوق حیوانـات باغ‌وحش‌ها را «انبار حیوانـات» می‌نامنـد. در این انبارهـا حیوانات به عنوان کالایی برای سوددهی ایفای نقش می‌کنند. حامیـان باغ‌وحش می‌کوشـند وجود ایـن مراکز را برای تحقیقات زیسـتی ارزشـمند نشـان دهند اما کیسـت کـه نداند وجود حیـوان در مکانی که کوچک‌ترین شـباهتی به محل زندگـی‌اش ندارد، هیچ دستاورد پژوهشی نخواهد داشت. باغ‌وحش خوب، باغ‌وحش تعطیل است.

جدول ۳۴۰۹ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- رود بـزرگ- پروتئیـن موجود در گنـدم و جو- داسـتانی نوشـته جان اشـتاین بک ۲- از محلات شـمال تهران- خـون این جانور آبی‌رنگ اسـت- رشـته باریـک و دراز ۳- بزرگ- نابـودی- میل به غـذا ۴- قنـات- از وسـایل پرواز- صـدای کلفت ۵- ویراسـتار- میوه‌ای شـیرین با هسـته درشت- نیکویـی ۶- فلز سـرخ- هر بخـش از نماز- ماده آرایشـی مژه‌هـا ۷- بازیکـن دفـاع آزاد- کودن- پایتخت انگلسـتان ۸- کنایه از وعده و وعید است ۹- زبانه آتش- عاشـق- مهیا ۱۰- از ابزار زراعی- زاپاس- ویتامین محلول در چربی ۱۱- افسـانه- در کبد تولید می‌شـود- پایتخت ازبکستان ۱۲- سفید آذری- از انـواع حـج- اسـتانی در شـمال عراق ۱۳- حمد- حماسـی- جای بند در کمر شلوار ۱۴- سخنوران- لقب امام محمد تقی(ع)- قاصد، پیک ۱۵- کشور هزار معبد- بعد از جنگ از دشمن باقی می‌ماند- مقابل روز.

عمودی:

۱- ضربه شدید روانی- کهنه‌پرست- عواطف و هیجانات ۲- درخواسـت- واحد اندازه‌گیری شدت صوت- پیشـوا ۳- احسـان- دلیر و شجاع- رنگ آسـمان ۴- ناحیـه‌ای در غرب هنـد- پول چای- همسـر مرد ۵- اثـر چربی- وسـیله کمک‌حرکتی کـودکان نوپا- آسـودگی ۶- هوشـیار- نـام‌آور- پدر بزرگ ۷- هفتمین ماه سریانی- گناهکار- سالک ۸- پدربزرگ- سـندیکا- پرنـده‌ای از خانواده کلاغ ۹- بوته گل- هرگز نشـود- مقابل رفتن ۱۰- ضمیر سوم شخص- نام دیگر شهر ابرکوه- ظرف جوشاندن آب ۱۱- خداوندی- پیدا نمی‌شـود- شـیوه و شگرد ۱۲- دانه‌هـای خوراکی- متعهد- سـازمان پرورش، صید و فروش ماهی ۱۳- صفیـر- ارتفاع- نماهنگ ۱۴- زن ساکن صومعه- مروارید دهان- برملا ۱۵- به ناز راه‌رفتن- غله برافشان- فرارکردن.

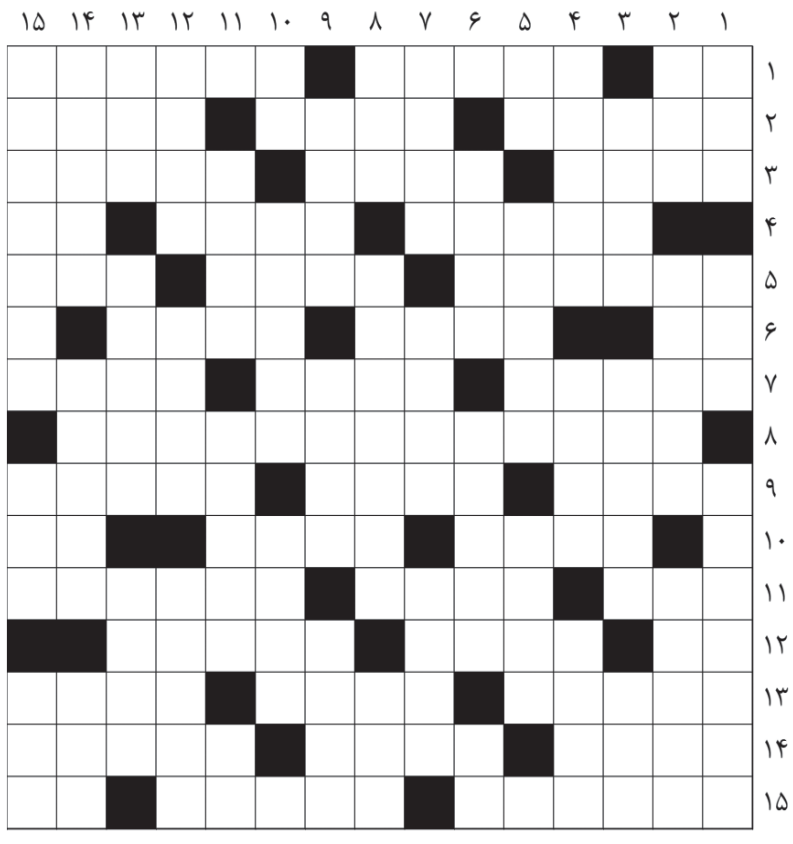

حل سودوکو سخت

۸	۹	۱	۴	۶	۵	۷	۳	۲
۷	۶	۴	۳	۸	۲	۱	۹	۵
۵	۳	۲	۱	۷	۹	۴	۶	۸
۴	۲	۹	۶	۱	۸	۳	۵	۷
۱	۵	۳	۹	۴	۷	۲	۸	۶
۶	۸	۷	۵	۲	۳	۹	۱	۴
۲	۷	۵	۸	۹	۱	۶	۴	۳
۹	۴	۸	۷	۳	۶	۵	۲	۱
۳	۱	۶	۲	۵	۴	۸	۷	۹

حل سودوکو ۲۴۰۴

۲	۳	۷	۸	۱	۴	۵	۶	۹
۴	۹	۱	۵	۶	۳	۲	۷	۸
۸	۵	۶	۷	۹	۲	۱	۳	۴
۶	۸	۵	۲	۴	۹	۷	۱	۳
۷	۲	۹	۱	۳	۵	۴	۸	۶
۱	۴	۳	۶	۷	۸	۹	۵	۲
۹	۱	۸	۴	۵	۶	۳	۲	۷
۵	۶	۴	۳	۲	۷	۸	۹	۱
۳	۷	۲	۹	۸	۱	۶	۴	۵

جدول ۳۴۰۸

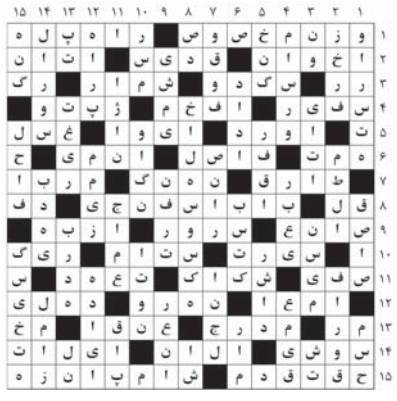

سودوکو سخت ۲۴۰۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۱				۴				۹
۶		۷				۲		۴
			۳		۶			
	۴	۹		۶			۵	۲
			۷		۵			
۳	۵			۹		۱	۷	
			۶		۹			
۹		۴				۶		۳
۵				۲				۱

سودوکو ساده ۲۴۰۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۹						۳	۸
		۲	۳			۵	۶	
۵						۲		۱
۲			۷		۱		۸	۵
				۲				
۷	۳		۸		۴			۲
۱		۴						۳
	۵	۸			۹	۶		
۹	۶						۵	